

Mã số sinh viên: 18130279

Họ và tên: Trương Hoàng Vi

Tên môn học: Kinh tế chính trị Mác – Lênin

Tổ thi: 001_DH20AV_15

Giảng viên: Nguyễn Văn Trọn

Câu 1 (5 điểm): Hãy phân tích nội dung, yêu cầu và các tác động của quy luật giá trị? Liên hệ với thực tiễn ở nước ta hiện nay?

1.1 Nội dung, yêu cầu và các tác động của quy luật giá trị

Quy luật giá trị tồn tại song song với hoạt động sản xuất và trao đổi hàng hóa.

Nội dung của quy luật giá trị yêu cầu việc sản xuất và trao đổi hàng hóa phải dựa trên cơ sở thời gian lao động xã hội cần thiết. Điều đó có nghĩa là thời gian lao động cá biệt phải nhỏ hơn hoặc bằng thời gian lao động xã hội cần thiết. Cụ thể như sau:

Trong sản xuất, để người sản xuất có thể buôn bán hàng hóa của mình một cách thuận lợi trên thị trường, quy luật giá trị buộc người sản xuất phải tìm cách nào đó để mức hao phí lao động cá biệt phải luôn nhỏ hơn hoặc bằng hao phí lao động xã hội cần thiết. Nếu như người sản xuất không tuân thủ quy luật này thì hàng hóa mà họ sản xuất sẽ không thể tồn tại được.

Còn trong trao đổi, yêu cầu phải tuân thủ và thực hiện theo nguyên tắc ngang giá. Ở đây nguyên tắc ngang giá là giá cả bằng với giá trị xã hội, lấy giá trị xã hội làm cơ sở, không dựa trên giá trị cá biệt. Khi hai hàng hóa mang ra trao đổi, chúng phải được tạo ra từ một lượng lao động như nhau.

Tuy nhiên trên thực tế, sự tác động của quy luật cung - cầu làm giá cả thị trường tăng (hoặc giảm) so với giá trị. Qua việc giá cả thị trường vận động như vậy sẽ thấy được sự hoạt động của quy luật giá trị. Cụ thể: Khi cung nhỏ hơn cầu thì hàng hóa bị thiếu cho nên giá cả lớn hơn giá trị xã hội; Khi cung bằng cầu thì hàng hóa đủ cho nên giá cả bằng giá trị xã hội; Còn khi cung lớn hơn cầu thì hàng hóa thừa cho nên giá cả nhỏ hơn giá trị xã hội.

Quy luật giá trị có các tác động cơ bản sau:

Một là: điều tiết sản xuất và lưu thông hàng hóa:

Về điều tiết sản xuất, tùy vào biến động giá cả hàng hóa trên thị trường mà người sản xuất sẽ chọn hướng đi phù hợp nhất. Chẳng hạn, các yếu tố sản xuất sẽ di chuyển từ ngành có lợi nhuận thấp đến ngành có lợi nhuận cao hơn làm một số ngành được mở rộng, một số ngành bị thu hẹp quy mô sản xuất.

Về điều tiết lưu thông, hàng hóa được chuyển từ nơi có mức giá thấp đến nơi có mức giá cao. Qua đó, tạo ra sự cân bằng cung – cầu, điều chỉnh thu nhập giữa các vùng miền cũng như sức mua trên thị trường.

Hai là: kích thích cải tiến kỹ thuật sản xuất, làm tăng năng suất lao động cá biệt, làm giảm lượng giá trị cá biệt, nếu lượng giá trị xã hội không đổi thì lợi nhuận tăng. Cụ thể, để tránh thua lỗ hoặc tránh cạnh tranh bất lợi, người sản xuất cần giữ giá trị cá biệt nhỏ hơn giá trị xã hội bằng việc cải tiến kỹ thuật, áp dụng công nghệ mới, đổi mới quản lý, thi hành chính sách tiết kiệm,... Còn trong lưu thông, người sản xuất sẽ tăng chất lượng dịch vụ, quảng cáo hàng hóa,... để lưu thông dễ dàng hơn [1].

Ba là: phân hóa những người sản xuất thành kẻ giàu, người nghèo dẫn đến sự ra đời của phương thức sản xuất tư bản chủ nghĩa. Trong cạnh tranh, người nào nhạy bén, năng lực giỏi, sản xuất với hao phí cá biệt nhỏ hơn hao phí xã hội sẽ giàu có. Còn người không đủ vốn, thiếu kinh nghiệm, sản xuất với công nghệ lạc hậu,... sẽ tạo ra giá trị cá biệt cao hơn giá trị xã hội thì sẽ thua lỗ, phá sản và nghèo khó [1].

1.2 Quy luật giá trị với thực tiễn nước ta hiện nay

Để phấn đấu trở thành nước phát triển với thu nhập cao vào năm 2045, nước ta đã hội nhập vào nền kinh tế thế giới qua các chính sách mở cửa, hợp tác với các nước phát triển. Và để tồn tại được trên trường quốc tế, quy luật giá trị là yếu tố cơ bản cần phải quan tâm.

Trong nền sản xuất ở nước ta, quy luật giá trị là yếu tố xúc tác, kích thích sản xuất hiệu quả. Phần lớn các doanh nghiệp trong nước đã cải thiện hiệu quả sản xuất bằng các biện pháp: Áp dụng máy móc, công nghệ mới trong sản xuất cùng với việc tập huấn các kỹ năng làm việc hiệu quả cho công nhân, nhân viên. Nông

ng nghiệp đã được cơ giới hóa trong sản xuất. Các dịch vụ vui chơi giải trí, ăn uống, ngân hàng đều có sự hỗ trợ của máy móc hiện đại,...

Quy luật giá trị góp phần to lớn vào điều tiết trao đổi – lưu thông hàng hóa ở nước ta. Nhà nước đã xem xét giá cả các hàng hóa và ban hành những chính sách quy định giá cả hàng hóa hợp lý theo từng thời điểm cụ thể. Đảm bảo nhu cầu tiêu thụ và nhu cầu sản xuất phù hợp với hiện tại. Tránh việc tự phát giá cả, phá giá, làm mất cân bằng cung – cầu. Chủ động nhập khẩu và phân phối các mặt hàng (như thịt lợn,...) cho người dân khi cần thiết để cân bằng giá hàng hóa. Ngoài ra để việc lưu thông hàng hóa dễ dàng từ nơi này đến nơi khác, nhà nước đã phát triển cơ sở hạ tầng giao thông hiện đại.

Bên cạnh đó, nhà nước ta đã áp dụng quy luật giá trị vào việc phân phối thu nhập quốc dân thông qua các chính sách giá cả, các chính sách thuế, những qui định về tỷ giá đối với hàng hóa trong, ngoài nước. Đảm bảo và nâng cao chất lượng cuộc sống của người lao động.

Từ khi nước ta vận dụng quy luật giá trị đã đạt được nhiều thành tựu lớn trong kinh tế như: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế từ Nông – Lâm – Ngư nghiệp sang công nghiệp, dịch vụ. Chỉ số GDP ngày càng tăng (năm 2021 tăng 2.58% - theo báo Người lao động [2]). Nền kinh tế chuyển sang đa thành phần nhưng vẫn giữ được vai trò chủ đạo của Nhà nước. Giảm nạn lạm phát. Ngày càng mở rộng quan hệ hợp tác kinh tế với các nước trên thế giới (Hợp tác dầu khí với Nga, Mỹ,...),...

Dù đã đạt được những thành tựu đáng kể, nhưng không thể tránh khỏi những hạn chế, khó khăn. Để vận dụng qui luật giá trị hiệu quả hơn có thể tham khảo các đề xuất sau: Tăng cường giáo dục, nâng cao kiến thức người lao động; Thấu hiểu hình tình kinh tế hơn nữa để ngày càng hoàn thiện các chính sách giá cả; Giảm bất bình đẳng xã hội, mở thêm trường dạy nghề, trợ cấp cho các gia đình ở vùng miền khó khăn; Hạn chế sự độc quyền trên thị trường, tạo điều kiện cho cạnh tranh công bằng cho các doanh nghiệp;....

Quy luật giá trị không những là yếu tố cơ bản mà còn là yếu tố quan trọng trong phát triển kinh tế nước nhà. Nhà nước, mỗi doanh nghiệp, dù tư hay công

cần phải ý thức được tầm quan trọng này. Vận dụng tốt quy luật này làm nền kinh tế đi lên.

Câu 2 (5 điểm): Hãy phân tích nội dung công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở Việt Nam? Liên hệ với thực tiễn ở nước ta hiện nay?

2.1 Nội dung công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở Việt Nam

Công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở Việt Nam gồm 3 nội dung:

- Tạo lập những điều kiện để có thể thực hiện chuyển đổi từ nền sản xuất – xã hội lạc hậu sang nền sản xuất - xã hội tiến bộ

Cần tạo lập những điều kiện cần thiết trên tất cả các mặt của đời sống xã hội để có thể chuyển đổi trình độ phát triển. Các điều kiện chủ yếu cần có gồm: “Tư duy phát triển, thể chế và nguồn lực; môi trường quốc tế thuận lợi và trình độ văn minh của xã hội, ý thức xây dựng xã hội văn minh của người dân” [1].

Muốn chuyển đổi trình độ phát triển cần phải đẩy mạnh ứng dụng những thành tựu của khoa học công nghệ vào sản xuất và đời sống với hình thức, quy mô, trình độ và bước đi thích hợp với nước ta hiện nay.

- Chuyển đổi cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại hợp lý và hiệu quả

Đầu tiên cần hiểu khái niệm cơ cấu kinh tế. Cơ cấu kinh tế là tổng thể những mối quan hệ về số lượng và chất lượng giữa các bộ phận cấu thành nền kinh tế trong một thời gian và trong những điều kiện kinh tế - xã hội nhất định. Trong đó mối quan hệ về số lượng là số lượng các bộ phận, tỷ trọng từng bộ phận trong tổng thể. Còn mối quan hệ về chất lượng là sự tác động qua lại giữa các bộ phận trong tổng thể.

Có 3 loại cơ cấu kinh tế, đó là: cơ cấu ngành, cơ cấu vùng và cơ cấu thành phần kinh tế. Trong đó, cơ cấu ngành được cho là quan trọng nhất vì nó phản ánh trình độ phát triển của nền kinh tế và kết quả của quá trình thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Về phương hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế: chuyển dịch cơ cấu ngành kinh tế theo hướng hợp lý, hiệu quả, quá trình thực hiện: tăng tỷ trọng ngành công nghiệp, dịch vụ đồng thời giảm tỷ trọng của ngành nông nghiệp trong GDP. Còn chuyển dịch cơ cấu vùng kinh tế theo hướng hợp lý, hiệu quả chính là: từng bước

hình thành các vùng chuyên môn hóa sản xuất để khai thác tiềm năng và lợi thế của từng vùng.

- Từng bước hoàn thiện quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất.

Việc hoàn thiện quan hệ sản xuất phù hợp với trình độ phát triển của lực lượng sản xuất theo hướng kinh tế Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, kinh tế Nhà nước cùng kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc của nền kinh tế quốc dân. Cụ thể, phải thường xuyên hoàn thiện quan hệ sở hữu, quan hệ phân phối, quan hệ quản lý, phân phối nguồn lực hợp lý, tạo điều kiện phát huy tính sáng tạo của các tầng lớp nhân dân [1].

2.2 Công nghiệp hóa, hiện đại hóa với thực tiễn ở nước ta hiện nay

Trong thời buổi hội nhập kinh tế toàn cầu hiện nay, để có thể đứng vững trên trường quốc tế nước ta đặc biệt chú trọng đến việc áp dụng công nghiệp hóa, hiện đại hóa vào các lĩnh vực của nền kinh tế.

Trong lĩnh vực nông nghiệp, nước ta đã áp dụng công nghệ kỹ thuật tiên tiến như: sử dụng ứng dụng “myAgrolink” để tạo ra sự kết nối giữa nông dân và nhà cung cấp, canh tác bằng kỹ thuật “Airfarm” giúp tối ưu được thời gian và công sức [3]. Bên cạnh đó, nước ta đã ứng dụng thành công công nghệ sinh học vào việc tạo giống cây trồng, vật nuôi để tạo ra các giống cho năng suất cao. Ứng dụng công nghệ tự động hóa trong trang trại chăn nuôi để tiết kiệm tối đa chi phí hao tổn,...

Trong lĩnh vực dịch vụ, các doanh nghiệp cũng không ngừng áp dụng máy móc công nghệ cao để nâng cao chất lượng dịch vụ. Cụ thể, trong dịch vụ thanh toán thay vì phải trực tiếp đến ngân hàng để thực hiện, các ngân hàng đã cho phép khách hàng thanh toán trực tuyến qua ví điện tử, internet banking,... Dịch vụ ăn uống đã áp dụng công nghệ số, khách hàng có thể đặt món trực tuyến mà không cần phải đi đến điểm mua. Dịch vụ giao thông vận tải trong những năm gần đây xuất hiện hình thức xe ôm công nghệ rất thuận tiện,...

Trong hoạt động sản xuất truyền thống cũng có những cải tiến tích cực sau khi chuyển một số công đoạn sang cho máy móc thực hiện. Cụ thể ở Tây Ninh,

một số ngành nghề như làm bánh tráng, làm muối tôm, chế biến mây – tre đã đưa máy móc vào thực hiện và đạt được năng suất cao [4],

Tuy có những thành tựu vượt bậc trong công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa nhưng chúng ta cũng gặp phải những khó khăn, trở ngại nhất định. Việc thực hiện giao dịch trực tuyến qua mạng tiềm ẩn nguy cơ bị người khác tấn công hoặc bị lừa đảo. Chi phí mua sắm, vận tải, sửa chữa máy móc khá tốn kém nên một số doanh nghiệp nhỏ, hộ gia đình không thể áp dụng máy móc trong sản xuất. Trình độ kỹ thuật của người lao động chưa cao nên không thể sử dụng thành thạo máy móc, các thiết bị số,...

Để khắc phục những khó khăn tiềm ẩn, ta có thể tham khảo một số đề xuất sau: đảm bảo thể chế không bị lùi lại so với sự phát triển của công nghệ; Nhà nước cần chú trọng quản lý chặt chẽ an ninh mạng, đảm bảo thông tin cá nhân cho người dân; cần khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi để người dân mua sắm máy móc; các doanh nghiệp cần tăng cường tập huấn kỹ năng sử dụng máy móc, nâng cao tay nghề cho người lao động; Nhà nước và doanh nghiệp cần phải học hỏi, trau dồi hơn về kinh nghiệm ứng phó khi gặp khó khăn trở ngại, cần nhạy bén giải quyết khó khăn,....

Công nghiệp hóa, hiện đại hóa có thể vừa là yếu tố đưa nước ta vươn lên thành một cường quốc công nghiệp hiện đại, cũng có thể làm cho nền kinh tế của chúng ta suy giảm nếu như không có những chiến lược, hành động đúng đắn. Vì vậy Nhà nước, các doanh nghiệp phải hết sức quan tâm vào vấn đề này.

Danh mục tài liệu tham khảo

[1] Giáo trình học phần kinh tế chính trị Mác – Lênin, Bộ giáo dục và đào tạo, địa chỉ: <https://moet.gov.vn/giaoducquocdan/khoa-hoc-va-cong-nghe/Pages/chi-tiet-van-ban-chi-dao-dieu-hanh.aspx?ItemID=2729> [Truy cập ngày 29/01/2022]

[2] Minh Chiến, bài báo: “GDP năm 2021 của Việt Nam tăng 2,58%”, báo Người lao động, địa chỉ: <https://nld.com.vn/kinh-te/gdp-nam-2021-cua-viet-nam-tang-258-20211229100549072.htm#:~:text=M%E1%BB%A9c%20t%C4%83ng%202%2C58%25%20c%E1%BB%A7a,%2C91%25%20c%E1%BB%A7a%20n%C4%83m%202020.&text=GDP%20qu%C3%BD%20IV%2F2021%20%C6%B0%E1%BB%9Bc,IV%20t%C4%83ng%205%2C22%25> [Truy cập ngày 29/01/2022]

[3] Thùy Minh, bài báo: “Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ cho nền nông nghiệp Việt Nam”, báo Thanh Niên, địa chỉ: <https://thanhnien.vn/tang-cuong-ung-dung-khoa-hoc-cong-nghe-cho-nen-nong-nghiep-viet-nam-post1113277.html> [Truy cập ngày 29/01/2022]

[4] Vũ Nguyệt, bài báo: “Đưa máy móc vào sản xuất nghề truyền thống”, báo Tây Ninh, địa chỉ: <https://baotayninh.vn/dua-may-moc-vao-san-xuat-nghe-truyen-thong-a107753.html> [Truy cập ngày 30/01/2021]